

Debreceni Ítéltábla
Bf.I.96/2021/6. szám

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2021. március 30. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla a halált okozó testi sértés büntette miatt Terheltl ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Miskolci Törvényszék 2021. január 14. napján kihirdetett 12.B.26/2018/129. számú ítéletét megváltoztatja az alábbiak szerint:

A szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás tartamát egyaránt 2 (kettő) évre enyhíti.

A vádlott a büntetés fele részének letöltése után bocsátható feltételes szabadságra.

Az eljárás során lefoglalt 1. tételszám alatti 1 darab női mintás póló, piros, 16. tételszám alatti paplanhuzat, vérgyanús szennyeződéssel, 18. tételszám alatti hegyes végű henger alakú 60 cm hosszú bot bűnjelek a Miskolci Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bj.604/2018. szám alatt kerültek bevételezésre.

Az eljárás során lefoglalt Bj.I.511/2018., Bj.I.510/2018., Bj.I.515/2018. tételszám alatti bűnjelek a Miskolci Törvényszék Gazdasági Hivatalánál kerültek bevételezésre.

A bűnügyi költség összege helyesen 1.200.031,- (egymillió-kettőszázezer-harmincegy) forint.

A másodfokú eljárásban 6.000,- (hatezer) forint a vádlottat terhelő bűnügyi költség merült fel.

I n d o k o l á s

A Miskolci Törvényszék a rendelkező részben írt ítéletével Terheltl vádlottat bűnösnek mondta ki testi sértés büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 164. § (1) bekezdés (8) bekezdés II. fordulója), ezért 3 év 6 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. Megállapította, hogy a vádlott legkorábban a szabadságvesztés büntetés 2/3 részének, de legalább 3 hónap kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről és kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítélet ellen Terhelt1 vádlott védője elődlegetesen felmentésért, másodlagosan enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést (Miskolci Törvényszék 12.B.26/2018/129. sorszámu jegyzőkönyv). A vádlott jogorvoslati jogával nem élt.

A védő a perorvoslata írásbeli indokolásában (5. számú másodfokú irat) a korábban bejelentett fellebbezésében foglaltakat fenntartotta. Elsődlegesen a vádlott felmentését, míg felelőssége megállapítása esetén a büntetés jelentős mérséklését, esetlegesen annak felfüggesztését kérte megromlott egészségi és mentális állapotára figyelemmel. Osztotta továbbá a Fellebbviteli Főügyészség tanúl és tanú6 tanúk hozzátartozói viszonyának figyelmen kívül hagyásával felvett vallomásuk mellőzést az ítélet indokolásából.

Az ügyész tudomásul vette az elsőfokú bíróság ítéletét.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.35/2021/2. számú átiratában a védő teljes felülbírálatot igénylő fellebbezését aaptalannak tartotta. A törvényszék a bizonyítási eljárás során nem vétett olyan perjogi hibát, amely az ítélet megalapozottságát érintette volna. Törvényesen került sor a nyilvánosság kizárására, valamint a vádlott tárgyalási jelenlétének jogáról történő lemondására vonatkozó feltételek is teljesültek. A kézbesítési megbízotti megállapodás a vádlott és védője között kétségekívül létrejött.

Eljárási szabálysértés történt azonban tanúl és tanú6 tanúk hozzátartozói minőségének megítélése körében, hiszen tanúl tanúl3 sértett unokája, míg tanú6 tanú a sértett dedunokája, így a Btk. 459. § (1) bekezdés 14. pont e) alpontja szerint hozzátartozói a vádlottnak, hiszen az elhunyt élettársa egyeneságbeli rokonai. Az elsőfokú bíróság a jegyzőkönyvben tévesen azt állapította meg, hogy az érintett tanúk vallomástételeinek a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 171. § és 172. §-aiban írt akadályai nem állnak fenn, azonban ez a terhelttel fennálló hozzátartozói minőség figyelmen kívül hagyásával történt, így a Be. 177. § (2) bekezdése alapján vallomásuk bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe. A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint azonban a törvényszék ítélete ezen tanúk vallomásának hiányában is megalapozott. Továbbá hivatkozott arra is, hogy az ítélet [28] bekezdésének helyesbítése szükséges elírás folytán, hiszen az eljárásban részt vevő tanú neve helyesen tanúl0.

Álláspontja szerint a vádlott felmentésére irányuló jogorvoslati indítvány nem foghat helyt, a törvényszék megalapozott tényállásból helytállóan következtetett a vádlott bűnösségére és a bűncselekmény minősítése is törvényes.

A büntetés enyhítését célzó védelmi fellebbezés sem vezethet eredményre, hiszen az elsőfokú bíróság indokolásában rögzítette és gondosan mérlegelte a büntetés kiszabása körében a vádlott idős életkorát, testi és szellemi hanyatlását. A sértett halálával szembeni terhelti közöny, a személyében megnyilvánuló társadalomra veszélyesség magasság fokára utal, ezért a joghátrány enyhítésének indoka nincsen.

Mindezekre tekintettel indítványozta, hogy a Debreceni Ítéltábla az elsőfokú ítélet indokolásából tanúl és tanú6 tanúk vallomására történt hivatkozását mellőze, tanúl0 tanú

nevét helyesbítse, egyebekben pedig a Be. 605. § (1) bekezdése alapján a törvényszék ítéletét hagyja helyben.

A védelmi fellebbezés részben alapos.

A másodfokú bíróság a fellebbezés elintézésre a Be. 598. § (1) bekezdése alapján tanácsulést tűzött ki. Az ítéltábla a bejelentett perorvoslat folytán a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján – eltérő törvényi rendelkezés hiányában – az ítélet megalapozatlanságát, illetve az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki és milyen okból fellebbezett (teljes revízió). A Be. 590. § (3) bekezdéssel meghatározott korlátozott felülbírálatra nem kerülhetett sor, mert a fellebbezést nem kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdése alapján jelentették be. A perorvoslat ugyanis támadta a tényállást és a bűnösség megállapítását is, így a másodfokú eljárásban a törvény fő szabálya értelmében teljes volt a felülbírálat.

A felülbírálat során a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást alapvetően az eljárási szabályok megtartásával folytatta le. Nem vétett abszolút perjogi hibát, ami az érdemi felülbírálatot kizárta volna, eljárási szabálysértések azonban történtek, melyek a következőkben foglalhatóak össze.

A tényállás megalapozottságára is kiható eljárási szabálysértés az, - egyetértve a Debreceni Fellebbviteli Főügyészség álláspontjával -, hogy tanúl és tanú6 tanúkat a bíróság nem figyelmeztette a tárgyaláson (72. sorszámú jegyzőkönyv 2., 8. oldal) a Be. 171. § (1) bekezdése szerint a hozzátartozót megillető abszolút mentességi okokra. A Btk. 459. § (1) bekezdés 14. pont e) alpontja szerint a tanúk a sértett élettárs egyeneságbeli rokonai, ily módon olyan hozzátartozói a vádlottnak, akik az idézett törvényhely alapján a tanúvallomást teljeskörűen megtagadni jogosultak lettek volna. Ezzel szemben a törvényszék tévesen a tárgyalási jegyzőkönyvben azt állapította meg, hogy az érintett tanúk vallomástételének a Be. 171. § és 172. §-ában írt akadályi nem állnak fenn, így ezen hozzátartozói minőség figyelmen kívül hagyása következtében a Be. 177. § (2) bekezdése alapján vallomásuk bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe.

Az ítéltábla megjegyzi, hogy a részbeni megalapozatlanságot a másodfokú bíróság a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján elsősorban bizonyítás lefolytatásával orvosolhatja. Egyetértett azonban a Debreceni Fellebbviteli Főügyészség azon álláspontjával, hogy a törvényszék ítélete tanúl és tanú6 tanúk vallomásának hiányában is megalapozottnak tekinthető, így az azokra történő ítéleti hivatkozást az indokolás köréből az ítéltábla kirekesztette.

Az elsőfokú ítélet megalapozottságára nem kiható elírás történt, annak [28] bekezdésében, melynek helyesbítése szükségessé vált. Az ítéltábla tehát megállapította, hogy az elsőfokú ítélet indokolásában szereplő tanú10 tanú neve helyesen tanú10, hiszen a 72. sorszámú jegyzőkönyv 20. oldala is így tartalmazza a nevét.

A fentebb kifejtettekre figyelemmel az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás így mentes a Be. 592. § (2) bekezdésében írt hiányoktól és hiányosságoktól, ezért az a Be. 593. § (3) bekezdése alapján a másodfokú bíróság számára is irányadó volt.

A felülbírálat során az volt megállapítható, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást valamennyi lényeges tényre kiterjedően folytatta le, ügyfelderítési kötelezettségét teljesítve. Az ügy helyes eldöntése szempontjából releváns bizonyítékokat megvizsgálta és azokat okszerűen, gondosan a logika szabályai szerint mérlegelte. Vizsgálta a vádlott vallomását, védekezésének fő irányát és részleteit. Értékelte továbbá a cselekményről csak közvetve információt szerző személyek tanúvallomását.

A vádlott tárgyalási jelenlétének jogáról történő lemondásra vonatkozó Be. 430. § (1) bekezdésben rögzített feltételek a (2) bekezdés szerinti vádlotti nyilatkozattal teljesültek, a kézbesítési megbízotti megállapodás a vádlott és védője között kétségkívül létrejött. Tehát az elsőfokú bíróság a 71/III. sorszámú végzésével aggálytalanul rendelkezett a távollétes eljárás elrendeléséről, mellyel a vádlott garanciális jogai sem sérültek az eljárás folyamán.

A Miskolci Törvényszék az ügy megítélése szempontjából szükséges bizonyítást tehát felvette és a bizonyítékok helyes értékelésével állapította meg a tényállást. Maradéktalanul teljesítette az indokolási kötelezettségét, nevezetesen ítéletében meggyőző érvekkel adott számot arról, hogy a vádlott állítását miért vette el és hogy az ezzel szembenálló vallomásokat miért fogadta el, ennek körében elvégezve a szükséges szembesítéseket is. Kiforrott a bírói gyakorlat a tekintetben, hogy a bíróság a vallomásokat tartalmuk szerint egyenként és összességükben vizsgálja meg és fogadja el a vallomásoknak azon részét, amelyeket más bizonyítékok is igazolnak.

Terhelt1 vádlott esetében a kommunikáció nagyon nehéz volt, következetesen tagadta a sértetti bántalmazást, azonban az elsőfokú bíróság a kihallgatott tanúk vallomásai és az egyéb rendelkezésre álló bizonyítékok részletes elemzésével meggyőző indokát adta annak, hogy miért fogadta el a történeti tényállásban megállapítottakat. A vallomások valamennyi elemét egybevette az egyéb bizonyítékokkal, így azok megismétlése nélkül az ítéltábla annyit rögzít, hogy az elsőfokú bíróság kimerítően eleget tett indokolási kötelezettségének azzal, hogy abból a bíróság kirekesztette tanúl és tanúó tanúk vallomásait, a korábban kifejtett hozzátartozó viszony figyelmen kívül hagyására tekintettel, mely a megállapított történeti tényállás érdemét nem befolyásolta.

Összességében megállapítható, hogy a védelmi felmentést célzó fellebbezés az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységét támadja, bár megalapozatlansági okra nem hivatkozott. Ennek hiányában, illetve a tényállás megalapozottsága miatt a másodfokú eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére lehetőség nincs, ezért a felmentésre irányuló fellebbezés nem vezethetett eredményre.

A megalapozott tényállásból helyesen vont le következtetést a Miskolci Törvényszék a vádlott bűnösségére és a cselekmény jogi minősítése is megfelel az anyagi jognak. A vádlott cselekménye valóban halált okozó testi sértés büntettének minősül (Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés II. fordulat).

Helyesen vont következtetést az elsőfokú bíróság arra, hogy az elkövetés módjából, így a sértett testét érő többszörös kis és közepes erőbehatásokból és a cselekmény utáni terhelti magatartásból arra lehet következtetni, hogy a vádlott szándéka tanú¹³ sértetten testi sértés előidézésére irányult és a halálos eredmény tekintetében a vádlottat kizárólag csak gondatlanság terheli, mert a halálos eredmény bekövetkezését a vádlott azért nem látta előre, mert a tőle elvárható körütekintést elmulasztotta (hanyag gondatlanság). A vegyes bűnösséggel megvalósuló bűncselekmény minősítése a kifejtetteknek megfelelően tehát törvényes.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket jórészt helyesen feltárta, azonban további enyhítő körülmény az eljárás elhúzódása, melyre nem utalt az elsőfokú bíróság.

Ugyanis az eljárás elhúzódásának ténye nem vitatható, melyet a Be. 564. § (4) bekezdésének b) pontja alapján külön enyhítő körülményként vett figyelembe az ítéltábla.

Az iratok áttanulmányozása után megállapítható, hogy a vád benyújtására 2018. június 5-én került sor az ügyben. Az ügyet a bíróság másik tanácsa kezdte el tárgyalni és erre valamint kis részben a vádlott magatartására visszavezethetően, már az ügyet befejező bírósági tanács, csak 2020. január 15. napjára tűzött előkészítő ülést. Ezt követően a törvényszék több tárgyalási napot tartott az ügyben. Az elsőfokú bíróság ítéletét 2021. január 14. napján hirdette ki.

Az eljárás elhúzódása kapcsán a 2/2017. (II.10.) AB határozatban az 1. pont alatt az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: korábbi Be.) 258. § (3) bekezdés e) pontjának alkalmazása során az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, miszerint amennyiben a bíróság a terhelttel szemben alkalmazott büntetőjogi jogkövetkezményt az eljárás elhúzódása miatt enyhíti, akkor határozatának indokolása rögzítse az eljárás elhúzódásának a tényét, valamint azzal összefüggésben a büntetés enyhítését és az enyhítés mértékét.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése: Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és a kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

Az Alkotmánybíróság fent hivatkozott határozatának indokolásában a következőket fejtette ki:

A bírói gyakorlat enyhítő körülményként veszi figyelembe az időmúlást, és a büntetés kiszabása során értékeli (Kúria 56. BK véleménye III/10. pont).

A büntetőeljárás elhúzódása azonban nem pusztán időmúlást vagy hosszú eljárást jelent, hanem felelősségi kérdés is. Egy hosszú ideig tartó eljárás is eleget tehet az ésszerű határidő követelményének, míg egy abszolút tartamában rövidnek látszó eljárás ugyanakkor megsértheti az alaptörvényi elvárást. Az eljárás elhúzódásának fogalma magában foglalja azt, hogy az eljáró bíróság a büntetőeljárás valamely szakaszában inaktivitás mutatott, és a lefolytatott eljárás nem minden részletében tükrözi azt az erőfeszítést, amelyet a bíróság az ésszerű határidőn belüli elbírálás érdekében kifejtett. Az időmúlás helyett az elhúzódó eljárásra utalás tehát az ügyben eljáró bíróságok (hatóságok) azon tétlenségének az elismerése, amelyet az eljárás egyes szakaszaiban tanúsítottak.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az elhúzódó büntetőeljárás miatt bekövetkező alaptörvény-ellenesség orvosolható a büntetéskiszabás során. Amennyiben az ítélet indokolásából megállapítható, hogy a bíróság az eljárás elhúzódására tekintettel a terheltet a büntetés kiszabása során valamilyen "kedvezményben részesített", vagyis az időmúlásra, az eljárás elhúzódására tekintettel enyhébb büntetést szabott ki, vagy a büntetés helyett intézkedést alkalmazott, akkor a terhelt az ésszerű határidőn belüli elbíráláshoz való jogának a megsértésére a továbbiakban megalapozottan nem hivatkozhat.

A Btk. 79. §-a szerint a büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el (egyéni és általános megelőzés). A Btk. 80. § (1) bekezdése szerint a büntetést a törvényben meghatározott keretek között a céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, valamint az enyhítő és súlyosító körülményekhez. A büntetés kiszabása során igen hangsúlyos az egyéniesítés, valamint a szankciónak a tett arányához igazodása. A büntetéskiszabás során a büntetőjog általános elveire és az alaptörvényből fakadó alkotmányos követelményre is figyelemmel kell lenni. A büntetéssel történő jogkorlátozásnak meg kell felelnie az arányosságnak, a szükségszerűségnek és az „ultima ratio elveinek” (1214/B/1990. AB határozat).

A törvényszék a vádlottal szemben túl súlyos büntetést szabott ki, melynek lényeges enyhítése volt indokolt, a jelentős és az ítéltábla által megállapított további enyhítő körülmény ismeretében. Ezért a büntetés céljának megfelelően a másodfokú bíróság a vádlottal szemben első fokon kiszabott szabadságvesztés és közügyektől eltiltás tartamát egyaránt 2 évre enyhítette, mely büntetés szükséges, egyben elégséges a büntetési célok eléréséhez, tettarányos és kifejezi az egyéniesítés követelményeit is.

A vádlott az általa eszközös bántalmazással véghez vitt halálos eredménnyel járó testi épség elleni támadást védekezésre korlátozottan képes személy sérelmére valósította meg, akinek esélye sem volt arra, hogy a környezetében élő személyektől hatékony segítséget kérjen, mely az általános megelőzés törvényi céljaihoz fűződő társadalmi érdekre is figyelemmel a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának felfüggesztése ellen hatott.

Ugyanakkor az ítéltábla a vádlott életkorára, mentális és egészségügyi állapotára, mint különös méltánylást érdemlő helyzetre figyelemmel, a Btk. 38.§ (3) bekezdése alapján megállapította, hogy a szabadságvesztés büntetéséből annak fele részének letöltése után bocsátható feltételes szabadságra.

Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb járulékos kérdés során hozott rendelkezései is törvényesek azzal, hogy a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság Bünyügyi Igazgatóság Bünyügyi Osztályán 05000/233/2017. bü. szám alatt lefoglalt 1. sorszám alatti 1 db női mintás póló piros, 16. tétel alatti paplanhuzat vérgyanús szennyeződéssel és 18. tétel alatti hegyes végű henger alakú 60 cm hosszú bot bűnjelek a Miskolci Törvényszék Gazdasági Hivatalánál találhatóak Bj.604/2018. tételszám alatt, míg az ítélet rendelkező részében megjelölt Bj.I.511/2018., Bj.I.510/2018., Bj.I.515/2018. tételszám bűnjelekre vonatkozó rendelkezést kiegészíti azzal, hogy azok szintén a Miskolci Törvényszék Gazdasági Hivatalánál kerültek bevételezésre.

A bünyügyi költség viselésére szóló rendelkezés helyesbítésre szorul tekintettel arra, hogy annak összege helyesen 1.200.031,- Ft. Az elsőfokú bíróság a 2020. február 27-én kelt 12.B.26/2018/79. sorszámú jegyzőkönyv V. végzésében védő kirendelt védő helyett eljáró képviselői védő részére 18.000,- Ft jelenléti és 3.600,- Ft felkészülési díjat, mindösszesen 21.600,- Ft-ot állapított meg, melyet a költségjegyzék 25. tételszáma alatt vezetett be, azonban a költségjegyzékben csak 18.000,- Ft szerepel és ezen összeg figyelembe vételével került sor a bünyügyi költség összegének meghatározására, mely a költségjegyzékben nem szereplő 3.600,- Ft felkészülési díjjal növekszik, így került sor a bünyügyi költség összegének pontosítására, mely helyesen 1.200.031,- Ft.

A kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a szükséges részben megváltoztatta, míg a törvénynek megfelelő rendelkezését a 605. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

Az ítéltábla a másodfokú eljárásban felmerült bünyügyi költséget a Be. 613. § (1) bekezdése alapján állapította meg és kötelezte a vádlottat annak megfizetésére, tekintettel arra, hogy a védelmi fellebbezés csak részben vezetett eredményre.

Debrecen, 2021. március 30.

Dr. Balla Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr. Virágh Pál s.k. előadó bíró, Dr. Nagy Éva s.k. bíró

Záradék: A Miskolci Törvényszék 12.B.26/2018/129. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.I.96/2021/6. számú ítéletében írt változtatásokkal a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2021. március 30.

Dr. Balla Lajos s.k.
a tanács elnöke